

ΣΑΒΒΑΤΟ Γ' ΝΗΣΤΕΙΩΝ

Κήρυγμα -συν Θεῶ- κατά τήν Θεία Λειτουργία
τῆς 6^{ης} Μαρτίου 2010, στόν Ἱ.Ν. Ἀγ. Νικολάου Χαλκίδος –
Τεσσαρακονθήμερο Μνημόσυνο του μακαριστοῦ
Μητροπολίτου πρώην Χαλκίδος κυροῦ Χρυσοστόμου (Βέργη)

Σεβασμιώτατοι καί Θεοφιλέστατοι Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς,

Εἶναι ἄξιον καί δίκαιον νά δοξάσουμε τήν Ἁγία καί Ὁμοούσιο καί Ζωοποιό Τριάδα, τόν Πατέρα, τόν Υἱό καί τό Ἅγιον Πνεῦμα, γιατί μᾶς ἀξίωσε σήμερα νά Σᾶς ἔχουμε ἀνάμεσά μας, στήν Ἀρχόντισσα Πόλη τοῦ Εὐρίπου καί στόν πάλλευκο αὐτό Ναό τοῦ Ἁγίου Νικολάου, ἀγγέλους καί ἱερουργούς τοῦ Μυστηρίου τῆς Ἐκκλησίας, κομίζοντας τήν πατρική εὐχή καί τήν Ἀρχιερατική εὐλογία Σας σέ ὅλους ἐμᾶς τούς ἀναξίους δούλους τοῦ Θεοῦ, τόν Ἱερό Κλήρο καί τόν εὐσεβῆ Λαό τῆς Ἐκκλησίας πού παροικεῖ στή Χαλκίδα.

Παρακαλῶ δέ ὅλους Σας, νά εὐλογήσετε τήν σημερινή ταπεινή διακονία τοῦ Θεοῦ λόγου.

«Οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλά ἁμαρτωλούς εἰς μετάνοιαν» (Μάρκ. 2, 17).

Ἡ φράση αὐτή τοῦ Χριστοῦ,

Σεβαστοί μου Πατέρες,

Ἐντιμότατοι Ἀρχοντες καί

Ἀδελφοί μου προσφιλέστατοι,

Τήν ὁποία ἀκούσαμε στήν κατάληξη τοῦ Εὐαγγελικοῦ Ἀναγνώσματος τῆς σημερινῆς Λειτουργικῆς μας Σύναξης,

συγκεφαλαιώνει τήν ἀλήθεια τῆς Ἐκκλησίας περὶ τοῦ Θεοῦ καί τῆς σχέσης Του μέ τόν ἄνθρωπο, ἐπιπλέον δέ μᾶς βεβαιώνει γιά τό ποιοί εἶναι ἐκεῖνοι πού καλοῦνται ἀπό τό Θεό νά γίνουν μέτοχοι στή δόξα καί τή χαρά τῆς Βασιλείας Του.

«Οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλά ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν». Ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ δέν ἀνήκει στούς ἄψογους νάρκισσους, πού δέν ράγισαν ποτέ μπροστά στά ἀνεξερεύνητα μυστήρια τοῦ Θεοῦ, ἀλλά στούς, διά τῆς μετανοίας, ἀναγεννημένους ἀνθρώπους.

Γι' ἀκόμη μιὰ φορά συνειδητοποιήσαμε στό σημερινό Εὐαγγέλιο ὅτι ὁ Χριστός δέν εἶναι ὁ «δυνάστης Θεός» πού δέν πρέπει ν' ἀπογοητεύσεις, ἀλλά ὁ Θεός τοῦ ἐλέους καί τῆς ἀγάπης, πού δέν διστάζει νά συναναστρέφεται μέ ἁμαρτωλοὺς, μέ τελῶνες, μέ ὅλους τούς περιθωριοποιημένους ἀπό τήν κοινωνία ἀνθρώπων, γιατί ὅλους αὐτούς τούς θεωρεῖ ἐξίσου παιδιά Του, μέλη τοῦ Σώματός Του, τῆς Ἐκκλησίας Του.

Ἡ μετάνοια καί ἡ σωτηρία ὑπάρχει γιά τόν κάθε ἄνθρωπο, ὅσο ἁμαρτωλός καί ἂν εἶναι. Ὁ Θεός πάντοτε περιμένει τήν ἀλλαγὴ, τήν ἐπιστροφή. Δέν κουράζεται νά περιμένει, ἀλλά ἐπιθυμεῖ ὅλοι νά σωθοῦν.

Σέβεται, ὅμως, τόσο πολύ τήν ἐλευθερία τῶν δημιουργημάτων Του, ὥστε νά μὴν τὰ σώζει μέ βίαιο καί καταναγκαστικό τρόπο, ἀλλά νά περιμένει τήν δική τους ἐκούσια κίνηση, τή δική τους ἐλεύθερη συγκατάθεση γι' αὐτή τή σωτηρία. Καί πρῶτο βῆμα γι' αὐτή τήν κίνηση εἶναι ἡ συνειδητοποίηση τῆς ἁμαρτίας.

Ἡ μετάνοια εἶναι ἡ κατάσταση τῆς ψυχῆς, πού εἶναι ἀντίθετη μέ τήν πνευματική ἀυταρέσκεια τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος, δίχως νά ἀντιλαμβάνεται ποιός στήν πραγματικότητα εἶναι, πιστεύει ὅτι βρίσκεται σέ κατάσταση «χάριτος». Καί τοῦτο συμβαίνει ἐπειδή δέν ἔχει αὐτογνωσία, μέ ἀποτέλεσμα νά παραμένει συνεχῶς στάσιμος καί νά μὴν ἀναπτύσσεται πνευματικά. Ἄν, ὅμως, συνειδητοποιήσει τήν ἀμαρτία του, τότε μπορεῖ νά ξεκινήσει αὐτόν τόν εὐλογημένο δρόμο τῆς μετανοίας.

Ὅμως, ἡ μετάνοια δέν μένει ἀπλά καί μόνο σ' αὐτή τή συνειδητοποίηση τῆς ἀμαρτίας ἀλλά σημαίνει καί τήν ἀλλαγὴ στόν τρόπο τῆς σκέψης, τῆς νοοτροπίας, τῆς ἀντίληψης γιά τή ζωή. Γιατί κί ὁ Ἰούδας κατάλαβε τό λάθος του, ἀλλά παρέμεινε ἐγκλωβισμένος στήν ἴδια σκοτεινὴ κατάσταση, δέν μετανόησε. Γι' αὐτό «καί ἀπελθῶν ἀπήγξατο».

Ἔτσι, ἀληθινὰ μετανοῶν εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, πού ἔχει ταπεινό φρόνημα καί ὄχι μόνο ἀναγνωρίζει, ἀλλά καθημερινὰ ἀγωνίζεται νά θραύσει ὅλες τίς παράλογες καί παρά φύσιν καταστάσεις, στίς ὁποῖες ὅλοι μας ἐμπλεκόμεθα: τήν κενοδοξία, τήν ἀνθρωπαρέσκεια, τήν ὑποκρισία, τήν ὑπερηφάνεια, ὅλα τά πάθη πού ἀμαυρώνουν τήν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ μέσα μας.

Μετανοῶ, σημαίνει ὅτι προσφέρω ἐλεύθερα τήν ἀνθρώπινη ἀδυναμία μου στό Θεό καί εἶμαι ἔτοιμος νά ἀποδεχθῶ τή Χάρη Του καί νά ἀποκατασταθῶ στή φυσική μου θέση, κοντά στό Θεό, νά εἰσοδεύσω στήν Τριαδική Θεία Βασιλεία.

Ἀλλά γιά νά μετανοήσεις, χρειάζεται νά ἔχεις τήν αἴσθηση ὅτι ὁ Θεός σέ ἀγαπᾷ ὅπως εἶσαι. Χωρίς νά προσπαθεῖς νά

παρουσιαστῆς μπροστά Του μέ ψεύτικα φτιασιδώματα. Ὅτι ὁ Θεός σ' ἀγαπᾷ μέσα στήν ἁμαρτία σου καί δέν θά πάψει νά σ' ἀγαπᾷ, ἀκόμα καί τήν ὥρα πού τόν σταυρώνεις καί τόν ξανασταυρώνεις.

Ὅλοι ἐμεῖς οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀνήκουμε στό Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας. Κί' αὐτό τό γεγονός μᾶς χρεώνει μ' ἕναν ἀγῶνα, ὄχι ἀπλά νά καλυτερέψουμε τίς «ἀρετές» μας, ἀλλά στήν πραγματικότητα νά σωθοῦμε ἀπό τήν δυστυχία τῆς φθορᾶς καί τοῦ θανάτου. Κί' αὐτό μπορεῖ νά ἐπιτευχθεῖ μόνο μέσα ἀπό τήν μετάνοια. Γιατί ἡ μετάνοια εἶναι ἡ μόνη σωτηρία ἀπό τήν πανανθρώπινη δυστυχία, ἡ μόνη ἐλπίδα γιά τόν ἀπελπισμένο ἄνθρωπο, στή ζωή τοῦ ὁποίου, μετά τήν πτώση καί τήν ἀπομάκρυνση ἀπό τό Θεό, εἰσῆλθε ἡ φθορά καί ὁ θάνατος.

Γί' αὐτό καί κάθε φορά πού ψηλαφούμε τήν ἀδυναμία μας, τήν ἀνεπάρκειά μας νά λυτρωθοῦμε μόνοι μας ἀπό τή φθορά καί τό θάνατο, γιατί γνωρίζουμε πῶς εἴτε ἐνάρετοι εἴτε ἁμαρτωλοὶ εἴμαστε, ὅλοι ἐξίσου θνητοὶ –κοινή ἁμαρτία ὅλων μας ὁ θάνατος-, καλούμαστε νά μετανοήσουμε πραγματικά, νά ἀλλάξουμε, νά ἀναγνωρίσουμε αὐτή μας τήν ἀνεπάρκεια γιά πληρότητα ζωῆς καί, ἐφ' ὅσον ἀληθινά διψᾶμε νά ζήσουμε, νά μεταθέσουμε τήν δυνατότητα τῆς ζωῆς στήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, τοῦ «ἐγείροντος τοὺς νεκρούς».

Ἴσως, ἀκούγοντας αὐτούς τοὺς λόγους κάποιος, νά ἀναρωτηθεῖ: καλά, τόσο ἀπλά εἶναι τά πράγματα στή ζωή τῆς Ἐκκλησίας; Τόσο εὐκόλη εἶναι ἡ ζωή τῆς μετανοίας; Ὅπως περιγράφεται στά περιορισμένα ὅρια ἑνός λειτουργικοῦ κηρύγματος; Ἀσφαλῶς καί ὄχι!

Τά τῆς Ἐκκλησίας λέγονται πολλές φορές εὐκόλα, ἀλλά ἀπαιτοῦν πολύ κόπο, θυσία, μόχθο, ἄσκηση γιά νά γίνουν τρόπος ζωῆς ἀπό τούς πιστούς. «Δίνεις αἷμα γιά νά λάβεις Πνεῦμα», ὅπως μαρτυρεῖ ἡ ἀσκητική μας παράδοση. Καλεῖσαι δηλαδή νά πεθάνεις, γιά νά ζήσεις πραγματικά. Κί' ὅταν μιλάμε ἐδῶ γιά θάνατο, κάνουμε λόγο γιά τόν θάνατο τοῦ παλαιοῦ ἀνθρώπου τῆς ἀμαρτίας καί τήν γέννηση ἑνός νέου ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος εἶναι κτισμένος κατά Χριστόν.

Ἄλλωστε ἡ ζωή καί ὁ θάνατος γιά τήν Ἐκκλησία δέν ἔχει νά κάνει μέ τήν βιολογία, ἀλλά μέ τό Θεό. Ζεῖ πραγματικά ἐκεῖνος πού ἔχει σχέση καί βρίσκεται σέ κοινωνία μέ τό Θεό καί εἶναι νεκρός ἐκεῖνος πού ἀποστρέφεται τό Θεό, πού διακόπτει τή σχέση μαζί Του.

Νά γιατί στήν Ἐκκλησία, ὁ βιολογικός θάνατος δέν ἀποτελεῖ τό τέρμα τῆς ὑπαρξης τοῦ ἀνθρώπου. Γιατί γιά τούς ἀνθρώπους τοῦ Θεοῦ δέν ὑπάρχει θάνατος: «δίκαιοι γάρ καί τεθνηκότες ζῶσι».

Νά γιατί στήν Ἐκκλησία ἀπευθυνόμαστε στούς φαινομενικά νέκρους, σά νά εἶναι –καί πραγματικά εἶναι- ζωντανοί: «Ἄγιε τοῦ Θεοῦ πρέσβευε ὑπέρ ἡμῶν». Δυνατότητα πρεσβείας, μόνο ἕνας ζωντανός μπορεῖ νά ἔχει, ὄχι ἕνας νεκρός. Τό μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ, πού χωρίζει τόν παρόντα κόσμον ἀπό τήν ἄλλη, τήν ὄντως ζωή, μέσα στήν Ἐκκλησία ὑπερβαίνεται. Καί κατεξοχήν μέσα στή Θεία Λειτουργία, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ μυστήριο σύναξης. Μυστήριο ἐνότητας, πού ὑπερβαίνει τά ὅρια τοῦ παρόντος κόσμου τῆς φθορᾶς καί τοῦ θανάτου καί φθάνει ὡς τή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

Νά γιατί προσευχόμαστε καί μνημονεύουμε ἐκείνους πού ἔχουν πεθάνει, τούς ὁποίους ὀνομάζουμε μάλιστα κεκοιμημένους.

Γιατί βεβαιώνουμε μέ αὐτον τόν τρόπο τήν πίστη καί τήν συνείδηση τῆς Ἐκκλησίας μας ὅτι ὁ θάνατος ἤδη νικήθηκε καί μᾶς ἔχει χαρισθεῖ ἡ ζωή καί ἡ Ἀνάσταση.

Μ' αὐτή τήν πίστη τῆς Ἀναστάσεως καί τῆς αἰωνίου ζωῆς, συναχθήκαμε καί 'μεῖς σήμερα, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, μέ προεξάρχοντες τούς ἀγιωτάτους Ἐπισκόπους μας, σέ σύναξη Εὐχαριστιακή, σαράντα ἡμέρες μετά τήν μακαρία κοίμησι τοῦ ἀοιδίμου πρώην Μητροπολίτου Χαλκίδος καί κοινοῦ πνευματικοῦ μας πατρός κυροῦ Χρυσόστομου, γιά νά παρακαλέσουμε τόν Θεό, νά τόν κατατάξει μετά τῶν Ἁγίων καί τῶν δικαίων Του, συμπαραδρεύοντα στό Ἐπουράνιο Θυσιαστήριό Του.

Ὁ Μακαριστός Μητροπολίτης Χρυσόστομος σημάδεψε τόν τρόπο καί τά συναισθήματα τῆς προσωπικῆς ζωῆς τοῦ καθενός ἀπό μᾶς, πού ἀποτελοῦμε τά μέλη αὐτῆς τῆς Τοπικῆς Ἐκκλησίας.

Πολλοί μαζί του γνωρίσαμε «τάς Αὐλάς τοῦ Κυρίου». Κοντά του «ἠραιώθησαν τά διαβήματά» μας. Ζήσαμε δίπλα του στιγμές γεμάτες Θεό καί Ἐκκλησία. Μαθητεύσαμε στό ἐκκλησιαστικό του ἦθος καί φρόνημα. Γίναμε ἀκροατές τοῦ λόγου του, τῶν διηγήσεών του. Διηγήσεων μέ ἱστορίες ἀπ' τά παλιά, γεμάτες σεπτές ἀναφορές σέ πρόσωπα καί χώρους ὑψηλοῦ ἐπιπέδου τοῦ παρελθόντος. Ἀξιωθήκαμε, ὅλοι ἐμεῖς, νά ζήσουμε τί σημαίνει στήν Ἐκκλησία νά ἔχεις πατέρα, γέροντα, μυσταγωγό.

Ὁ μακαριστός Μητροπολίτης Χρυσόστομος ὑπῆρξε καί τά τρία αὐτά γιά μᾶς: πατέρας, γέροντας καί μυσταγωγός. Καί γι' αὐτό ἄφησε ἀνεξίτηλη τή σφραγίδα του στίς ψυχές μας: ταπεινός καί

συγχρόνως μεγαλοπρεπής, άρχοντικός και παράλληλα άπλός κι άνεπιτήδευτος, άνήσυχος και συνάμα ήρεμος. Άνθρωπος με άνοικτούς όρίζοντες, με εύρύτητα πνεύματος και πάντοτε μ' έναν εύγενικό τρόπο του συμπεριφέρεσθαι και σκέπτεσθαι. Στολισμένος με στίγματα αυταπάρανησης, με έναν ιερό ήρωισμό, πού τον έκανε δυνατό και θαρραλέο άπέναντι σε πίκρες, πειρασμούς και δυσκολίες, οί όποιες δέν υπήρξαν και λίγες και ποτίστηκαν από θρόμβους ιδρώτα και δακρύων.

Τριανταέξι χρόνια στή Χαλκίδα, τα είκοσιεπτά ως Ποιμένας άγρυπνος τών ψυχών μας, φανέρωσε με όλα αυτά τά χαρακτηριστικά τής αγαθότητός του, τήν ευθύνη του Έπισκόπου έναντι τής Έκκλησίας πού υπηρέτησε μιά ζωή.

Άκόμη και τά τελευταία χρόνια, πού διατελοῦσε έφησυχάζων Έπίσκοπος, ή αίσθηση τής ευθύνης τόν έκανε νά καίγεται σάν τή λαμπάδα από μελίσσιο κερί και ν' αναδύει ένα φως υπερκόσμιο. Τόν κοίταζες στό κρεβάτι τής άσθενείας κι άκουγες τήν κράζουσα σιωπή του, έβλεπες τήν κατανυκτική διαφάνεια τής ψυχής του, τήν έως τέλους άκέραια άξιοπρέπεια τής ύπαρξής του.

Και σ' αυτά, τά τελευταία χρόνια τής ζωής του, είχε τό ακριβό προνόμιο νά συνδιαλέγεται με τή μοναξιά του, αλλά και με τόν κόσμο όλο. Νά είναι ίκέτης και του έαυτου του και του ποιμνίου του. Ήταν λές και περίμενε τήν στιγμή πού θά ξαναλειτουργοῦσε. Αυτή τή φορά, όμως, στό Ουράνιο Θυσιαστήριο τής Θριαμβεύουσας Έκκλησίας για νά ίκετεύσει, με τήν γλυκιά και ήρεμη φωνή του: «Κύριε, Κύριε, επίβλεψον έξ ουρανοῦ και ἴδε και επίσκεψαι τήν άμπελον ταύτην...».

Σεβαστοί μου Πατέρες καί ἀδελφοί μου ἀγαπητοί,

Ὁ κάθε Ἐπίσκοπος γράφει τήν προσωπική του ἱστορία στίς σελίδες τοῦ βιβλίου τῆς Ἐκκλησίας. Τήν ἱστορία τοῦ καθενός καί τήν προσφορά του, μόνον ὁ Θεός μπορεῖ νά τήν κρίνει. Ἐμεῖς ὡς ἄνθρωποι, σημειώνουμε τήν διέλευσή του ἀπ' τίς ζωές μας, μέσα ἀπό τήν ὁποία ἀνακαλύπτουμε, ἀργά τίς περισσότερες φορές, τό ὑπαρκτό, ἀλλά ἀόρατο μέ μιά πρόχειρη ματιά, πνευματικό του κάλλος.

Εὐχηθεῖτε,

Σεβασμιώτατοι καί Θεοφιλέστατοι Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς,

Ἡ πνευματική αὐτή ὁμορφιά τῆς ὀσιακῆς μορφῆς τοῦ Μακαριστοῦ μας Γέροντος, Μητροπολίτου πρώην Χαλκίδος κυροῦ Χρυσοστόμου, ἡ ὁποία ὡς εὐωδία πολύτιμη μᾶς πλημμυρίζει ὅλους, νά μᾶς ὀδηγεῖ στόν πόθο γιά ἀνώτερες καί οὐσιωδέστερες ὁμορφιές, γιά κάλλη ἀόρατα.

Ὅμορφιές καί κάλλη, τά ὁποῖα, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, μπορούμε νά ἀπολαύσουμε, μόνο διά τῆς μετανοίας καί τῆς αὐτοπαράδοσής μας στή Χάρη καί τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ.

ἀρχιμ. Φιλόθεος Θεοχάρης
Γενικός Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος
Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χαλκίδος